

REMARQUES SOBRE ELS VERBS

1. CONJUGACIONS		
PRIMERA	SEGONA	TERCERA
-AR (PARLAR)	-ER /-RE (TÈMER-BATRE) DIR, DUR, TENIR/TINDRE VENIR/VINDRE	-IR (SENTIR) • Model pur • Model incoatiu

2. Alguns verbs de la segona conjugació s'anomenen **VELARITZATS** (Es conjuguen amb una consonant velar <g> en alguns temps*).

- No tots els verbs d'aquesta conjugació són velaritzats.
- **Són velaritzats:** MOLDRE, RESOLDRE, PONDRE, PRENDRE, FONDRE, PERTANYER, BEURE, CREURE, DEURE, ESCRIURE, CAURE, RIURE, TRAURE, CLOURE, PODER, VOLER, TENIR, VENIR, CÓRRER, CONÉIXER, PARÉIXER, DIR, DUR.

(*) Els verbs velaritzats només es conjuguen amb g en aquestos temps:

-Pretèrit perfet simple (*prenguí, prengueres, prengué, preguérem, prenguéreu, prengueren*)

-Present de subjuntiu (*prenga, prengues, prenga, prenguem, prengueu, prenguen*)

-Imperfet de subjuntiu (*prenguera, prengueres, prenguera, prenguérem, prenguéreu, prenguérem*)

- **No** es conjuguen amb g els temps següents:

-1a i 2a persona del plural del present d'indicatiu: *prenem –preneu*

-Gerundi : *prenent, molent, creient*

Són incorrectes, per tant, les formes **creguent, *beguent, *creguent, etc.*

3. ELS DOS MODELS DE LA TERCERA CONJUGACIÓ

Són:

A) MODEL PUR: es conjuguen com DORMIR i presenten un lexema inalterable al llarg de tota la conjugació: *dorm, dorma, dormíem, dormirien, dormíreu, dormireu, dormiríeu...*

B) MODEL INCOATIU: es conjuguen com SERVIR i presenten un increment (*-isc-, -isqu-, -ix/eix-*): *servisc, servisca, servisques, serveix, serveixen....*

Verbs que poden ser incoatius i purs alhora

Un poc més de vint verbs de la tercera conjugació són purs, la resta incoatius; però hi ha uns pocs que poden conjuguar-se seguint els dos models, indistintament:

- **Es conjuguen com SENTIR (model pur)**

BULLIR, COLLIR (i derivats), COSIR (i derivats), CONSENTIR, CRUIXIR, DORMIR, ESCOPIR, MORIR, ESMUNYIR-SE, FUGIR, GRUNYIR, OBRIR, OMLIR, PUDIR, SENTIR (i derivats), SORTIR, TOSSIR, però ASSENTIR, DISSENTIR I ASSORTIR segueixen el model incoatiu.

- **Es conjuguen com SERVIR (model incoatiu)**

SOFRIR, ESTABLIR, OFERIR, IMPRIMIR, TRADUIR, PATIR.

- **Poden ser incoatius o purs**

AFEGIR, AJUPIR-SE, ASSUMIR, BRUNZIR, CONSUMIR, ENGOLIR, FREGIR, LLEGIR, MENTIR (i DESMENTIR) OIR (i derivats), PRESUMIR, RESUMIR, REPERCUTIR, VESTIR.

Els verbs ACUDIR i LLUIR canvien de significat segons es conjuguen seguint un model o un altre:

ACUDIR = incoatiu : “anar o vindre a un lloc”. *Sempre **acudeix** a la reunió*

ACUDIR= pur: “vindre una idea al cap”. *Sovint se li **acut** una idea fantàstica.*

LLUIR= incoatiu: “tindre un aspecte resplendent”, “igualar una paret” *Anna lluíx bones joies, Els pintors llueixen la paret.*

LLUIR= pur “emetre llum”. *La lluna **lluu** amb una resplendor intensa.*